

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/230/2018
Identifikačné číslo spisu:	4410209975
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4410209975.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcov 1/ U. Z. M., bytom v O. K., B. XX, 2/ U. F. M., bytom v O. K., B. XX, 3/ V. M., bytom v O. K., B. XX, žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení advokátom Mgr. Slavomírom Slávikom, so sídlom v Bratislave, Mlynarovičova 13, proti žalovanej SATUR TRAVEL a.s., so sídlom v Bratislave, Miletičova 1, IČO: 35 787 201, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Melničák a Semančíková, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Miletičova 1, IČO: 36 860 891, o zaplatenie 3 540 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 9 C 168/2010, o dovolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. mája 2018 sp. zn. 25 Co 343/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 26. mája 2017 č. k. 9 C 168/2010 - 343 vo výroku I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ až 3/ spoločne a nerozdielne 2 771,84 € s 9% ročným úrokom z omeškania od 01. júla 2010 do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. súd žalobu vo zvyšku zamietol. Vo výroku III. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ až 3/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 11, § 13, § 52, § 121 ods. 3, § 471i a § 471j (zrejme majú na mysli § 741i a § 741j), § 488, § 489, § 491, § 517 ods. 2, § 741 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobcovia 1/ až 3/ (ďalej aj „žalobcovia“) na jednej strane a žalovaná na strane druhej uzavreli zmluvu o obstaraní zájazdu podľa zákona č. 281/2001 Z. z. za podmienok uvedených v zmluve a za cenu 2 360,42 € s tým, že bol dohodnutý termín zájazdu od 21. júla 2009 do 31. júla 2009 s ubytovaním v hoteli Le Castella v Kalábrii v Taliansku. Žalobcom neboli poskytnuté bezvadné služby zájazdu, tak ako bolo dohodnuté v zmluve.

Súd dospel k záveru, že vadným poskytnutím služieb spojených s ubytovaním, ktoré boli súčasťou zmluvy o zájazde uzatvorenej stranami, došlo k poškodeniu zdravia žalobcov a ohrozeniu ich zdravia tým, že používali hygienicky závadnú a kontaminovanú vodu, v dôsledku čoho mali zdravotné problémy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, najmä zdravotné problémy žalobcov, ktorými došlo k poškodeniu ich zdravia a vzhľadom na možné ďalšie následky na ich zdravie, (napr. hepatitída typu A), ktoré mohli nastať používaním hygienicky závadnej vody, s prihliadnutím na to, že žalobcovia nemohli vzhľadom na zdravotné problémy od 22. júla 2009 riadne využiť dovolenku, tak ako to predpokladali a vzhľadom na predčasné ukončenie dovolenky dňa 27. júla 2009 a ich návrat na Slovensko, mal súd za to, že sú splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Súd v danom prípade vychádzal aj z ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd dospel k záveru, že daná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou a žalobcovia mali právne postavenie spotrebiteľa. Súd poukázal, že v priebehu celého konania sa žalovaná nezbavila svojej objektívnej zodpovednosti a obranu v tomto smere ani neuviedla. Uzavrel, že v danom prípade je daná zodpovednosť žalovanej za to, že nedošlo k splneniu povinnosti žalovanej voči žalobcom, ktoré vyplývali zo zmluvy o obstaraní zájazdu. Súd preto žalobcom priznal z titulu nemajetkovej ujmy nespotrebovanú časť zájazdu v sume 411,42 € (za obdobie 4 dní) a tiež hodnotu celého zájazdu, ktorá prestavovala sumu 2 360,42 €. Súd teda žalobcom celkovo priznal sumu 2 771,84 €, pričom na každého zo žalobcov pripadá nemajetková ujma vo výške 923,95 €. Súd priznal žalobcom aj príslušenstvo pohľadávky, t. j. úroky z omeškania, tak ako uviedol vo výrokovej časti rozsudku. Vo zvyšku žalobcami uplatnenú žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). Proti výrokom I. a III. uvedeného rozhodnutia podala odvolanie žalovaná.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. mája 2018 sp. zn. 25 Co 343/2017 vo výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania zmenil (§ 388 CSP) tak, že žalobu žalobcov zamietol. Vo výroku II. rozhodol, že žalovanej vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalobcom, na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacom súde v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 741i ods. 1 a 2, § 741j ods. 1 písm. c/, § 741k ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, § 8 ods. 1 a 3 zákona č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, článok 5 Smernice Rady 90/374/EHS, rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-168/2000.

2.2. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v danej veci síce vykonal dostatočné dokazovanie, čiastočne aj správne aplikoval právne predpisy, a to ustanovenia o zmluve o obstaraní zájazdu podľa § 741a a nasledujúce Občianskeho zákonníka (aj keď v odôvodnení rozsudku nesprávne uviedol § 471), avšak skutkový stav, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil, nesprávne vyhodnotil.

2.3. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci bola medzi stranami sporu nespochybniteľne uzavretá platná zmluva o obstaraní zájazdu podľa § 741a a nasl. a v spojení aj s ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal, že zodpovednosť za riadne plnenie vyplývajúce zo zmluvy o obstaraní zájazdu je uvedená v ustanoveniach § 741a a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v článku 5 Smernice. S poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-168/2000 je potrebné článok 5 Smernice vykladať tak, že zásadne zaručuje spotrebiteľovi nárok na náhradu aj imateriálnej ujmy, ktorú utrpel ako následok nesplnenia alebo vadného plnenia povinnosti. Vzhľadom na absenciu úpravy náhrady nemajetkovej ujmy v komplexnej úprave zmluvy o obstaraní zájazdu (§ 741a a nasl. Občianskeho zákonníka), je nevyhnutné použiť ustanovenia, ktoré upravujú náhradu nemajetkovej ujmy. Analogicky je potom jednou z možností uplatnenia práva na náhradu nemajetkovej ujmy objednávateľom zájazdu z dôvodu vadného poskytnutia služieb, uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy voči cestovnej kancelárii z dôvodu zásahu do súkromia podľa ustanovení § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, ako dôsledok zásahu do osobnostných práv.

2.4. Odvolací súd tak, aplikujúc ustanovenia § 741a a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon číslo 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr, eurokonformný výklad článku 5 Smernice Rady 90/374/EHS v spojení s rozhodnutím Súdneho dvora C-168/2000, analógiou použivúc ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, dospel k záveru, že žalobcom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol. Následne preto skúmal splnenie podmienok ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka pre náhradu nemajetkovej ujmy.

2.5. Odvolací súd uviedol, že pri úspešnom uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je

nevyhnutné, aby žalobcovia preukázali, akú ujmu utrpeli (t. j. existenciu ujmy), pričom iba ich subjektívne tvrdenie a hodnotenie, bez preukázania ďalšími dôkazmi (napr. lekárskymi správami s uvedením rozsahu poškodenia), nemôže byť podkladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia zásah do ich zdravia žiadnym relevantným listinným dôkazom nepreukázali, keďže sa v spise nenachádza žiadna lekárska správa, či už z ošetrenia v Taliansku, resp. po ich návrate na Slovensko. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, a ani žalobcovia to jednoznačne (okrem ich výpovedí) nepreukázali, akú konkrétnu ujmu na zdraví, či dôstojnosti, na predmetnom zájazde utrpeli, aké mala táto ujma následky, aký intenzívny bol zásah do osobnostných práv. Žalobcovia nespísali ani písomný záznam (reklamačný protokol) tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 741i ods. 1 Občianskeho zákonníka, neuviedli a nezdokladovali, v čom boli žalovaným poskytnuté, tak pôvodné ako aj náhradné služby a ubytovanie v inom hotelovom rezorte (§ 741k ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka) nevyhovujúce, nachádza sa ich tvrdenie o strate pôžitku a radosti z dovolenky, iba v rovine subjektívnych pocitov a tvrdení a to aj napriek tomu, že sa predčasne vrátili z predmetnej dovolenky domov. Preukázanie existencie zásahu a jeho intenzity, je prvým predpokladom pre úspešné priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Keďže žalobcovia túto existenciu nepreukázali, podmienka pre priznanie tohto nároku splnená nebola.

2.6. Odvolací súd ďalej uviedol, že druhým základným predpokladom pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (strany radosti z dovolenky) je neoprávnený (protiprávny) charakter tohto zásahu. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je dôvod na aplikáciu ustanovenia § 741j ods. 1 písm. c/ Občianskeho zákonníka, t. j. ujma bola žalobcom spôsobená v dôsledku neobvyklej a nepredvídanej okolnosti. Ide o tzv. „vyššiu moc“, pri ktorej musí byť splnená podmienka, že cestovná kancelária o okolnosti, ktorá spôsobila ujmu žalobcov nevedela pred predajom konkrétneho zájazdu a ani nebola taká skutočnosť vopred predvídateľná. Na základe vyjadrení oboch procesných strán mal odvolací súd za to, že žalovaná o možnej budúcej kontaminácii vody v danom hoteli nevedela a ani nemohla vedieť dopredu. Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade došlo k uzavretiu hotela v priebehu ubytovania žalobcov z hygienických dôvodov, a tiež s poukazom na skutočnosť, že z tohto dôvodu bolo vedené aj trestné konanie v Taliansku proti konkrétnym osobám, nemohla žalovaná túto skutočnosť predvídať a ani jej nemohla zabrániť, a to ani vynaložením všetkého úsilia, ktoré bolo možné požadovať. Na druhej strane žalovaná poskytla žalobcom bezodkladnú pomoc, spočívajúcu v zabezpečení pitnej vody, lekárskej starostlivosti, náhradného ubytovania a na žiadosť žalobcov aj náhradného letu na Slovensko. Splnila tým podmienku uvedenú v ustanovení § 741j ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd uzavrel, že z uvedeného dôvodu preto nie je možné konštatovať ani splnenie druhej podmienky protiprávneho konania žalovanej.

2.7. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, keď v konaní nebolo jednoznačne preukázané splnenie dvoch základných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (straty radosti z dovolenky), a to existencia ujmy (žalobcovia ju nepreukázali), či protiprávneho konania žalovanej, resp. jeho dodávateľa služieb, dospel odvolací súd k záveru, že nemôže byť splnená ani tretia podmienka, a to existencia príčinnej súvislosti medzi spôsobenou ujmou a protiprávnym konaním žalovanej. Odvolací súd tak uzavrel, že v danej veci síce žalobcom vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, z ich strany však neboli splnené základné predpoklady pre uplatnenie tejto náhrady podľa § 13 Občianskeho zákonníka.

2.8. Odvolací súd zároveň poznamenal, že neexistujú zákonné predpoklady pre priznanie solidárnosti nároku tak, ako to rozhodol súd prvej inštancie, ktorý v napadnutom rozsudku priznal žalobcom v prvom až treťom rade spoločne a nerozdielne sumu 2 771,84 €. Žalobcovia sa domáhali nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti, zásahu do ich základného práva, osobnej integrity a zdravia, ktoré právo je výlučne osobnostné právo, pričom sankcia za porušenie tohto práva sa týka iba konkrétnej dotknutej osoby a nie je možné ho v žiadnom prípade solidárne priznať viacerým poškodeným. Odvolací súd zároveň poukázal na nesprávnosť priznania úrokov z omeškania súdom prvej inštancie. Taktiež ako nesprávne vyhodnotil priznanie sumy 411,42 € žalobcom.

2.9. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“). Dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci súdom odkazujúc na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolatelia namietali, že odvolací

súd nesprávne použil analógiu pri náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej objednávateľom na uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do osobnostných práv v zmysle § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na to namietali nesprávne právne posúdenie v otázke nutnosti preukázania existencie závažnej ujmy, nutnosti preukázania zavinenia zo strany žalovanej a danosti vyššej moci. Uviedli, že článok 5 Smernice priznáva právo objednávateľa požadovať popri materiálnej ujme aj právo na náhradu nemateriálnej ujmy - straty pôžitku z dovolenky, pričom poukázali na potrebu eurokonformného výkladu vnútroštátnych predpisov upravujúcich zmluvu o obstaraní zájazdu. Poukázali na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 848/2014, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25 Co 110/2017, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 146/2017 a Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 747/2015. Poukázali na komentár k § 741j Občianskeho zákonníka, podľa ktorého škodou, ktorú utrpel objednávateľ, môže byť nemajetková ujma vo forme straty z radosti z dovolenky. Namietali, že odvolacím súdom aplikované ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, nie sú čo do podmienok náhrady, t. j. obsahu právneho vzťahu, totožné s uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle čl. 5 Smernice Rady č. 90/314/EHS o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb. Mali za to, že odvolací súd opomenul, že uplatnené právo na náhradu, je v prvom rade spojené s porušením povinnosti žalovanej, a nejde tak iba o čistý zásah do ochrany osobnosti. Výklad práva zvolený odvolacím súdom uvedené nereflektuje a opomína skutočnosť, že k vzniku nároku žalobcov viedlo v prvom rade porušenie zmluvy o obstaraní zájazdu zo strany žalovanej, resp. jej zmluvných partnerov, pričom porušenie zmluvy spočívalo v podávaní kontaminovanej vody v ubytovacom zariadení, v reštauračnej časti, v bazénach a v ďalších častiach hotelového rezortu. Tým, že odvolací súd viazal vznik nároku žalobcov na náhradu za porušenie zmluvy na preukázanie závažnej ujmy, zaťažil, prípadne zmaril priznanie akéhokoľvek nároku žalobcov za porušenie zmluvy. Podotkli, že predmetom nároku za sťaženú dovolenku nie je iba satisfakcia za ujmu na zdraví, ale aj satisfakcia za nezažitú dovolenku tzv. „radosti z dovolenky“, ktoré majú podklad v prvom rade v porušení zmluvy o obstaraní zájazdu zo strany žalovanej. Krajský súd sa nedržal eurokonformného výkladu, čím vec nesprávne právne posúdil. Žalobcovia v tejto súvislosti poukázali aj na rozhodnutie Súdného dvora EÚ vo veci C-168/2000, Simon Leitner proti TUI Deutschland GmbH & Co. Vo vzťahu k nutnosti preukázania zavinenia a danosti vyššej moci namietali objektívnu zodpovednosť žalovanej ako obstarávateľky zájazdu. Namietali, že žalovaná nepreukázala, že nezavinila porušenie zmluvy. Zdôraznili, že zodpovednosť žalovanej ako obstarávateľky zájazdu je objektívna. Mali za to, že vzhľadom na objektívnu zodpovednosť, nie je potrebné preukazovať zavinenie žalovanej. K liberáčnemu dôvodu vyššej moci v zmysle § 741j ods. 1 písm. c/ Občianskeho zákonníka uviedli, že v danom prípade je nutné vyššiu moc chápať ako skutočnosť, ktorá nastane mimo ľudskú činnosť, o čo v danom prípade nešlo. Žalovaná vyššiu moc netvrdila a ani ju nepreukazovala. V danom prípade sa nemôže jednať o vyššiu moc, keďže nárok žalobcov sa odvíja hlavne od kontaminácie vody. Taktiež skutočnosť začatého trestného stíhania, nemôže sama zbaviť žalovanú zodpovednosti v zmysle § 741j Občianskeho zákonníka a už vôbec viesť k preukázaniu vyššej moci. Dovolatelia v dovolaní zároveň poukazovali na skutkové rozpory, závery odvolacieho súdu, ktoré nevyplývajú z vykonaného dokazovania. V neposlednom rade sa odvolací súd nezaoberal ani skutočnosťou, či uzavretie hotela, presun žalobcov do iného hotela (jeho kvalitatívne vybavenie) samé o sebe nevedú k poskytnutiu náhrady za poskytnuté nekvalitné služby. Žiadali, aby odvolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje, resp., aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu považovala dovolanie žalobcov za nedôvodné, v dôsledku čoho mu nie je možné vyhovieť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobcovia, v neprospech ktorých bolo rozhodnuté, zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

7. Žalobcovia namietali, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

8. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie.

11. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (por. sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017, 9Cdo/72/2020). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

12. Dovolateľa, ktorý vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 CSP, zaťažuje procesná povinnosť jednoznačným a určitým spôsobom zadefinovať tzv. dovolaciu otázku, ktorú odvolací súd riešil nesprávne (m. m. 1Cdo/162/2018, 3Cdo/141/2018, 4Cdo/37/2017, 5Cdo/190/2018, 8Cdo/14/2018) a zároveň uviesť, ktorý z predpokladov uvedených v tomto ustanovení zakladá

prípustnosť ním podaného dovolania (1Cdo/150/2018, 2Cdo/185/2018, 3Cdo/52/2017, 7Cdo/50/2018, 8Cdo/130/2018). Tejto požiadavke zodpovedá i povinnosť vyjadrená v § 429 CSP v spojení s čl. 11 ods. 2 Základných princípov CSP. Splnením týchto procesných povinností vytvára pre dovolací súd podklad, ktorý je nevyhnutne potrebný pre posúdenie prípustnosti dovolania a prípadne (pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je prípustné) tiež pre zameranie meritórneho dovolacieho prieskumu.

13. Dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci súdom odkazujúc na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku, rozhodujúcu pre rozhodnutie vo veci samej a nastolenú dovolateľom v dovolaní (t. j. právne posúdenie odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí), dovolací súd dosiaľ neriešil (neposudzoval), takže sa vo vzťahu k nej ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a je tu daná potreba, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil. Ak teda dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, mal by v nadväznosti na § 432 CSP: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

14. Dovolatelia tvrdili, že odvolací súd nesprávne použil analógiu pri náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej objednávatelom na uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do osobnostných práv v zmysle § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na to namietali nesprávne právne posúdenie v otázke nutnosti preukázania existencie závažnej ujmy, nutnosti preukázania zavinenia zo strany žalovanej a danosti vyššej moci. Uviedli, že článok 5 Smernice priznáva právo objednávatelovi požadovať popri materiálnej ujme aj právo na náhradu nemateriálnej ujmy - straty pôžitku z dovolenky, pričom poukázali na potrebu eurokonformného výkladu vnútroštátnych predpisov upravujúcich zmluvu o obstaraní zájazdu.

15. Dovolací súd dospel k záveru, že takto zadefinovaný dôvod prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku nespĺňa náležitosti predpokladané procesnou úpravou dovolacieho konania.

16. Dovolatelia v prvom rade sami v žalobe uplatnili svoj nárok na náhradu imateriálnej ujmy s poukazom na právnu úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku (§ 11 a 13) a sudy po vykonanom dokazovaní dospeli k záveru o takomto právnom posúdení, pričom žalobcovia v konaní takýto právny záver nenamietali. Ak uviedli v dovolaní nesprávnosť analógie, ktorú mal uplatniť odvolací súd pri výklade § 11 a 13 Občianskeho zákonníka v predmetnej veci, sami nepredostreli svoj právny výklad, len poukázali na potrebu eurokonformného výkladu vnútroštátnych predpisov, upravujúcich zmluvu o obstaraní zájazdu. Odvolací súd však túto otázku vyriešil (pozri bod 2.4 tohto uznesenia), keď uviedol, že : „ aplikujúc ustanovenia § 741a a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon číslo 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr, eurokonformný výklad článku 5 Smernice Rady 90/374/EHS v spojení s rozhodnutím Súdneho dvora C-168/2000, analógiou používajúc ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, dospel k záveru, že žalobcom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol.“ Ak následne skúmal splnenie podmienok ustanovenia § 11a 13 Občianskeho zákonníka pre náhradu nemajetkovej ujmy a dospel k záveru, že tieto neboli splnené, dovolací súd uvádza, že táto právna otázka bola riešená v mnohých rozhodnutiach dovolacieho súdu, súdna prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa v otázke, aký zásah možno pre účely ochrany osobnosti považovať za neoprávnený, už ustálila na názore, že ním je „závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti“ (k tomu pozri napr. rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/108/2009, R 103/1967, 3Cdo/201/2007, 8 Cdo 154/2019), keď však súčasne, ako správne ustálil odvolací súd, pre priznanie nemajetkovej ujmy je nevyhnutné, aby žalobca preukázal existenciu ujmy, protiprávneho konania žalovanej, a súčasne splnenie tretej podmienky, a to existencia príčinnej súvislosti medzi spôsobenou ujmou a protiprávnym konaním žalovanej.

17. Dovolatelia v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP tak naformulovali i otázky, z formulácie ktorých bolo zjavné, že nimi spochybňujú vyhodnotenie dôkazov

odvolacím súdom, ktoré ho viedli k záveru, že žalobcovia svoj nárok nepreukázali. Dovolací súd však nie je treťou inštanciou, a preto sa pred ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020).

18. Najvyšší súd na základe uvedeného, dovolanie žalobcov, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ CSP), a ktorého dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f/ CSP), odmietol.

19. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.